

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **M. P.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6 - Dejvice, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 9. 2018, č. j. KRPU-189293-32/ČJ-2018-040022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 11. 2018, č. j. 75 A 24/2018 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátu se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6 - Dejvice, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 8 228 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 9. 2018, č. j. KRPU-189293-32/ČJ-2018-040022. Žalovaná jím rozhodla o zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť dospěla k závěru, že je zde nebezpečí, že by stěžovatel mohl mařit a ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Doba zajištění byla

stanovena podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] V žalobě stěžovatel uvedl, že žalovaná nesprávně posoudila otázku možné aplikace zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Vycházela výlučně ze skutečnosti, že se žalobce nacházel na území České republiky nelegálně, a to s ohledem na to, že došlo k neprodloužení jeho pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie. Nezohlednila skutečnost, že se neprotivil žádnému správnímu rozhodnutí, před žalovanou se nijak neskrýval, domníval se, že mu svědčí pobytové oprávnění k pobytu na území České republiky, a neexistuje tak nebezpečí, že by mařil výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění.

[3] Krajský soud se ztotožnil se závěry žalované, která na základě obsahu správního spisu správně vyhodnotila, že u stěžovatele není předpoklad, že bude v případě uložení zvláštního opatření se státními orgány spolupracovat. Stejně jako žalovaná vycházel především z toho, že stěžovatel v České republice pobýval nelegálně, s neplatným cestovním pasem, nepřebírá poštu na adrese svého nahlášeného pobytu, nemá zde ani označenou poštovní schránku ani domovní zvonek. Dále soud uvedl, že stěžovatel neplní řádně ani povinnost placení výživného pro dceru, pro neplatnost cestovního pasu a víza nemá možnost zde pracovat legálně, nemá ani finanční prostředky, aby mohl uhradit záruku podle § 123c zákona o pobytu cizinců. Ve své výpovědi stěžovatel vyjádřil jasný úmysl setrvat na území České republiky. Na základě uvedeného přisvědčil žalované, že v daném případě nebyly podmínky pro uložení zvláštního opatření.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalované

[4] Stěžovatel namítá, že otázka nesplnění podmínek pro aplikaci zvláštních opatření byla posouzena jen s ohledem na skutečnost, že pobýval na území České republiky nelegálně z důvodu neadekvátního zájmu o povinnosti stanovené zákonem o pobytu cizinců. Přitom nelegální pobyt na území České republiky není dostatečným důvodem pro naprostou ztrátu důvěry vůči cizinci, o jehož zajištění je eventuálně rozhodováno. Takto paušalizovaný závěr odmítá a namítá, že se žalovaná nedostatečně vypořádala s jeho konkrétní situací. Nic nesvědčí tomu, že je zde nebezpečí, že by se před správními orgány měl skrývat či mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. V daném případě, kdy se nedopustil žádného závažného protiprávního jednání, tak došlo k nepřiměřenému omezení osobní svobody.

[5] Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek ve výroku I., jakož i rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti vyjádřila. Uvedla, že se možností aplikace zvláštních opatření podrobně zabývala na str. 5 a 6 svého rozhodnutí. Vzhledem ke všem tam uvedeným důvodům, pobytové historii stěžovatele, jeho tvrzení, že má v úmyslu v České republice zůstat natrvalo a jeho přístupu k problematice svého nelegálního pobytu na území České republiky trvá na tom, že podmínky pro užití zvláštních opatření v daném případě nebyly.

pokračování

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem [§ 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přezkumem rozsudku v tomto rozsahu dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] Předmětem přezkumu krajského soudu bylo rozhodnutí o zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto ustanovení *[p]olice je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[9] V projednávané věci je sporné, zda namísto zajištění stěžovatele nepostačovalo uložení zvláštního opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců, kterým může být povinnost oznámit policii adresu místa pobytu a zdržovat se tam, složení finanční záruky nebo povinnost osobně se hlásit na policii. Ustanovení § 123c dále upravuje pravidla finanční záruky.

[10] Nejvyšší správní soud již v minulosti judikoval, že správní orgán musí před rozhodnutím o zajištění cizince vždy zvážit, zda nelze zajistit výkon správního vyhoštění mírnějšími prostředky, kterými jsou právě zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Zajištění představuje citelný zásah do osobní svobody cizince, a proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, kdy je jeho užití skutečně nezbytné. Neznamená to však, že by bylo nejprve třeba uložit zvláštní opatření a k zajištění přistoupit teprve pokud by nebylo účinné. Jestliže nelze předpokládat, že cizinec bude schopen plnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření, nebo existuje-li důvodná obava, že by byl jeho uložením ohrožen výkon správního vyhoštění, je jeho zajištění namístě (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 - 50, ze dne 16. 11. 2011, č. j. 5 As 59/2011 - 64, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, publ. pod č. 3559/2017 Sb. NSS).

[11] Žalovaná v projednávané věci postupovala v souladu s výše uvedeným. Nejvyšší správní soud přisvědčil jejímu závěru, potvrzenému rovněž krajským soudem, že na pozadí dosavadního jednání žalobce, jeho neoprávněného pobytu na území České republiky, na pozadí jeho pobytové historie, ochoty a snahy získat oprávnění k pobytu a zájmu o stav jeho žádosti o udělení pobytu v České republice, nečinnosti ve věci získání nových

platných cestovních dokladů, postoje k přebírání, resp. nepřebírání pošty na nahlášené adrese svého pobytu (ač byl o vyčkání na doručení rozhodnutí žalované o žádosti o prodloužení doby platnosti pobytové karty rodinného příslušníka občana EU poučen) a neschopnosti uvést adresu, na které by byl k zastižení v případě výkonu pobytové kontroly, a dále s přihlédnutím k jeho nezodpovědnému přístupu ke své povinnosti hradit výživné na nezletilou dceru (v této věci je se stěžovatelem vedeno trestní stíhání), a v neposlední řadě s ohledem na jeho tvrzení, že je jeho úmyslem na území České republiky setrvat (žít tu a pracovat), je zřejmé, že v daném případě by uložení zvláštního opatření nebylo účinné. Zdejší soud přisvědčil závěru o neaplikovatelnosti zvláštních opatření, neboť v daném případě absentoval předpoklad toho, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se nebude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění. V úvahu nepřicházelo ani složení finanční záruky, neboť stěžovatel v rámci správního řízení uvedl, že nevlastní žádné peněžní prostředky a nikdo jiný za něj nemůže finanční záruku složit. Žalovaná tak měla na základě všech uvedených skutečností dostatek důvodů k tomu, aby se domnívala, že je zde nebezpečí, že by stěžovatel mohl mařit a ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. K zajištění stěžovatele proto přistoupila v souladu se zákonem.

[12] Stěžovatel se mýlí, má-li za to, že otázka nesplnění podmínek pro aplikaci zvláštních opatření byla posouzena jen s ohledem na skutečnost, že pobýval na území České republiky nelegálně. Žalovaná stěžovatelovu situaci posoudila komplexně a k jednotlivým relevantním skutečnostem, na základě nichž posuzovala otázku možné aplikace zvláštních opatření, se dostatečně vyjádřila. Vedle skutečnosti, že stěžovatel opětovně na území České republiky nelegálně pobývá, nyní bez pobytového povolení, víza a dokonce i bez platného cestovního pasu, zohlednila při svém rozhodování rovněž další skutečnosti vzbuzující nedůvěru v ochotu stěžovatele se správními orgány spolupracovat. Jak bylo výše uvedeno, zohlednila především stěžovatelův postoj k právnímu řádu rovněž v otázce plnění povinnosti úhrady výživného na nezletilou dceru, jeho laxnost ohledně vyzvedávání si úředních písemností a neschopnost prokázat skutečnost, že se pravidelně vyskytuje na adrese hlášeného pobytu. Krajský soud v souvislosti s hodnocením důvěryhodnosti stěžovatele akcentoval i skutečnost, že stěžovatel byl již v minulosti z území České republiky dvakrát správně vyhoštěn. Proto lze důvodně předpokládat, že má s problematikou pobytového práva cizinců dostatek zkušeností. Tvrzení stěžovatele, že se domníval, že na území České republiky pobývá oprávněně, když mu žádné rozhodnutí o jeho žádosti o prodloužení pobytové karty rodinného příslušníka občana EU nebylo doručeno, tak nelze vyhodnotit v jeho prospěch. Ze správního spisu je patrné, že předmětné rozhodnutí bylo stěžovateli řádně doručováno. O povinnosti přebírat poštu byl v rámci správního řízení navíc řádně poučen, jak sám uvedl. Stěžovateli lze přisvědčit v názoru, že pouhý nelegální pobyt na území České republiky bez cestovního pasu nemůže být bez dalšího v případě rozhodování o zajištění za účelem vycestování důvodem pro odmítnutí použití zvláštních mírnějších opatření. Nicméně, jak je patrné, v jeho případě žalovaná k jejich aplikaci nepřistoupila jen a pouze na základě této skutečnosti (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 Azs 294/2016 - 18). Námitka je nedůvodná.

pokračování

[13] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že napadené rozhodnutí není v rozporu s návratovou směrnicí. Požadavek čl. 15, aby bylo k zajištění cizince přistoupeno pouze tehdy, kdy není možné účinně využít mírnějších opatření, byl v projednávané věci zohledněn, jak vyplývá z výše uvedeného.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[16] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 11. 10. 2018, č. j. 75 A 24/2018 - 24, ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Jindřich Lechovský, advokát se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6 - Dejvice. Podle § 35 odst. 9, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[17] Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem dva úkony právní služby, kterým je porada s klientem přesahující jednu hodinu a písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající této dani, tedy o 714 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí za jeden úkon 4 114 Kč. Zástupce ve věci učinil úkony dva, proto mu zdejší soud přiznal odměnu za zastupování stěžovatele ve výši 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

